

Lausunto hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi valtion palveluiden saatavuuden ja toimintojen sijoittamisen perusteista

1 § Lain tarkoitus ja soveltamisala

Lain tarkoituksena ja tavoitteena tulee olla alueiden turvallisuuden ja elinvoiman lisäksi vahvasti yhdenvertaisuus sekä koko maan tasapainoisen kehittymisen edistäminen.

Viranomaisten fyysinen ja digitaalinen palveluverkko on toteutettavissa kuntakumppanuuden kautta. Käyntiasioinnin kehittyessä tulevaisuudessa kasvokkain tapahtuvaa palveluntarvetta liittyy edelleen hyvinvointialueiden sote-palveluihin, mikä on hyvä huomioida myös valtion viranomaisten palveluverkossa.

2 § Tavoitteet

Lain tavoitteet ovat alueiden näkökulmasta oikeansuuntaisia. Lainsäädännön ja suunnittelun lähtökohdaksi on otettu tarpeet valtion läsnäololle sekä sen hyödyt edistäen koko maan tasapainoista kehittymistä. Lain tavoitteena on vahvistaa valtion läsnäololla alueiden elinvoimaisuutta, turvallisuutta ja valtion kilpailukykyä työnantajana. Lisäksi esityksen tavoitteena on parantaa valtion viranomaistehtävien tuloksellisuutta ja varmistaa eri asiakasryhmien palvelutarpeeseen vastaaminen siten, että yhdenvertaisuus, kielelliset oikeudet ja muut perusoikeudet toteutuvat.

3 § Valtakunnallinen suunnitelma

Suunnitelmaan tulee ottaa mukaan kaikki muutkin muutokset kuin vain kokonaisten virastojen tmv. lakkauttamiset ja perustamiset. Uusia toimintoja ja tehtäviä tulee aina harkita sijoitettavaksi pääkaupunkiseudun ulkopuolelle ja siten alueellistamisen on osa jatkuvaa toimintaa, ei vain muutostilanteita.

Erilaisilla kumppanuuksilla, kuten yhteispalvelu/asiointipisteet kuntien ja hyvinvointialueiden kanssa, valtio voi parantaa palvelujen saatavuutta ja edistää lain tavoitteita sekä saavuttaa merkittäviä kustannussäästöjä.

4 § Toimielin

Toimielimen tehtäviin tulee sisällyttää alueellistamissuunnitelmien ja -päätösten arviointi. Alueellistamisprosessiin sisältyisi siis aina hankkeen valmisteluvaiheen

arviointi toimielimessä. Maakuntaliittojen edustus tulisi sisällyttää toimielimen kokoonpanoon.

5 § Toimivalta

Toimielimen tehtäviin tulee sisällyttää alueellistamissuunnitelmien ja -päätösten arviointi, vaikka varsinaisen päätöksen tekee kulloinen viranomainen.

6 § Lain voimaantulo

Lausunnon pääasiallinen sisältö ja mahdolliset muut kommentit

Alueellistamisessa tulee vahvasti edistää uusien valtion virastojen sijoittumista pääkaupunkiseudun ulkopuolelle. Hajasijoittamalla valtion toimintoja kustannuksiltaan edullisimmille alueille on mahdollista saavuttaa kustannussäästöjä.